

til længer at klage over den Maade, paa hvilken Lærerstanden betragtes i det offentlige Liv. Hvis De blot ville se paa denne Sal, se op paa Salens Højsæde og saa kaste Blikket en Menneskealder tilbage i Tiden, ville De se, at Folketinget har i den Tid stadig valgt sine Formænd om just ikke af Hensyn til saa dog med fuld Bevidsthed om, at det var Folk, som stode i nærmere eller fjernere Forbindelse med Skolen. Og hvis De ville se paa Regeringspladserne, ville De ogsaa der faa Indtrykket af, at det at være Lærer ikke har været nogen Hindring i vore Dage for at indtage ledende Stillinger i Statsmaskineriet. Men det er Deltagelsen i det offentlige Liv, det er ikke Lærervirksomheden, der har kastet denne Anseelse over Lærerne. Der er derfor Grund til at tage det pekuniære Spørgsmaal, Lønningsspørgsmaalet op. Det, det kommer an paa, er jo dog netop, at Lærerne vinde deres Stilling og deres Anseelse ved den Virksomhed, de ere satte til, og ikke ved den Virksomhed, deres øvrige, rent menneskelige Interesser kunne føre dem ind paa.

Imidlertid har der ogsaa indenfor Skolen været Bevægelser, der have bidraget til at udvide Lærernes Horisont. Det nævntes for lidt siden af det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Berntsen), at Brydningen mellem den offentlige og den private Skole har haft sin Betydning. Det tror ogsaa jeg, den har, og det ikke alene derved, at den private Skole har virket paa den offentlige saaledes, som det ærede Medlem var tilbøjelig til at se Sagen, men ogsaa i den Retning, at den offentlige Skole har virket paa den private. Friskolen er i vore Dage ikke ganske det samme, som den var for en Menneskealder siden. Indflydelsen har været gensidig. Har den fri Skole overfor den offentlige Skoles Lærere mange Gange vakt en større Bevidsthed hos dem om, at det gjaldt om at sætte sin Personlighed ind paa sin Opgave, saa har omvendt den offentlige Skole virket ind paa Friskolens Lærere i Retning af at lære dem, at Personligheden bør være forberedt paa sin Opgave, inden man hengiver sig til den. Det er noget, som ikke alle Friskolelærere altid have været. Der har derfor været en gensidig Indflydelse, ved Hjælp af hvilken Synskredsen er bleven udvidet, Kræfterne ere blevne udviklede, Opgaverne stillede nærmere ved en alsidig Løsning end tidligere.

Denne Kamp er det altsaa, Lærerne ere i Færd med at kæmpe, denne Kamp fremad mod et alsidigt Syn hos dem selv

paa deres Opgave og mod en alsidig Anerkendelse ude fra af Opgaven og af dem, der skulle gennemføre den. Derfor gælder det, forekommer det mig, om, at man holder Opgaven ren.

Der har været megen Tale om Lærernes Forhold til Kirketjenesten. At denne Tjeneste skulde være noget, der nedværdiger Læreren, tror jeg ikke. Der er intet Arbejde, der i sig selv er nedværdigende. Men om det at være Kirketjener er noget, som en Lærer just har til Opgave, er et andet Spørgsmaal. Det forekommer mig, at man der kræver noget, der ligger udenfor Lærerens Opgave. Hvad har Læreren med de Ting at gøre? Man sætter ham jo ikke til at forsaaale Præstens Skole eller til noget som helst andet i og for sig yderst agtværdigt, men ham uvedkommende Arbejde. Hvad har han at gøre med Kirketjenesten? (Berntsen: Han er Kirkebetjent). Det ærede Medlem siger: han er Kirkebetjent. Men det er netop Fejlen. Skole for sig, Kirke for sig, det maa være den naturlige Løsning. Først naar man begrænser Lærerens Opgave til det at være Lærer, kan han helt og fuldt gennemføre sin Opgave. Saa længe han kommer i Tjeneste hos Nabomagter, som ikke netop lægge Beslag paa de Interesser, han i Skolen skal pleje, er der Fare for, at han drages bort fra sin Virksomhed. Og selve Lovforslaget forudsætter dette. Det siger i § 1, at naar saadanne Forretninger maatte medføre en Nedsættelse i det for Lærerne i Skoleplanen normerede ugenlige Timetal, skal Lønnen være at nedsætte. Man gaar altsaa uden videre ud fra, at det vil gribe forstyrrende ind i hans Virksomhed som Lærer, at han har Kirketjeneste at udføre. Derfor siger jeg, at om Spørgsmaalet, hvor vidt Arbejdet er nedværdigende eller ikke, skal jeg ikke udtale mig — jeg synes, som sagt, at intet som helst Arbejde i og for sig er nedværdigende —, men dette Arbejde hører blot ikke hjemme paa dette Omraade, og det er i Stand til at gribe forstyrrende ind i Lærerens egentlige Opgave og ikke blot gribe forstyrrende ind i Retning af at nedsætte Timetallet, men ogsaa gribe tilfældig forstyrrende ind i den daglige Skoletjeneste, hvor Kirketjenesten forhindrer Læreren fra at besørge sit Arbejde i Skolen. Derfor forekommer det mig, at det er naturligt at skille de to Ting ad. Lad Lærerne være Lærere, og lad Kirken sørge for sine Tjenere.

Der er talt meget om det lille Spørgsmaal angaaende Trækruderne. Det er kun et lille Spørgsmaal. Men netop fordi det